

NÁRODNÝ INŠTITÚT VZDELÁVANIA A MLÁDEŽE

Špecifikácia testov

zo slovenského jazyka a literatúry

z maďarského jazyka a literatúry

z ukrajinského jazyka a literatúry

**pre externú časť a písomnú formu internej
časti maturitnej skúšky**

v školskom roku 2022/2023

Bratislava 2022

Test externej časti maturitnej skúšky je určený maturantom všetkých druhov škôl, ktorí sa pripravujú na maturitnú skúšku z vyučovacích jazykov.

Testy rešpektujú obsah zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 224/2022 Z. z. o strednej škole. Obsah testu vychádza z cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z príslušných vyučovacích jazykov, zverejnených na stránke: http://www.statpedu.sk/files/articles/nove_dokumenty/cielove_poziadavky_pre_mat-skusky/slovensky-jazyk-a-literatura.pdf schválených v roku 2016 s platnosťou od 01. 09. 2018.

Test externej časti maturitnej skúšky z vyučovacích jazykov trvá **100 minút**.

Testy externej časti maturitnej skúšky patria z hľadiska teórie tvorby testov medzi tzv. NR-testy (norm-referenced), čiže **rozlíšovacie testy**, ktorých cieľom nie je v prvom rade overenie miery osvojenia testovaných poznatkov žiakmi, ale ide v nich o vytvorenie poradia testovaných žiakov podľa miery úspešnosti v absolvovanom teste priradením percentilu každému žiakovi (percentil určuje percento žiakov, ktorí v teste dosiahli horší výsledok než daný žiak). Celková priemerná úspešnosť testovanej populácie v takto koncipovaných testoch sa má pohybovať **v rozmedzí 40 – 60 %**, pričom NR-testy obsahujú vždy veľmi ľahké, ľahké, stredne ťažné, ťažné a veľmi ťažné úlohy, ktorých základnou vlastnosťou je, že dobre rozlíšia žiakov jednotlivých výkonnostných skupín.

Testové položky sú zamerané na preverenie čítania s porozumením, jazykových kompetencií žiaka (vo fonetike, ortografii, pravopise, morfológii, lexikológii, syntaxi, štylistike, komunikácii a v dejinách jazyka a jazykovedy), zvládnutia teórie literatúry a literárnej histórie vrátane diel povinnej literatúry, ako aj na preverenie zvládnutia rôznych myšlienkových operácií (analýza, syntéza, analógia...), intelektuálnych a logických zručností.

V testoch sú použité dva typy úloh:

- úlohy s výberom odpovede,
- úlohy s krátkou odpoveďou.

Obsahová štruktúra testov EČ MS

Test obsahuje 8 ukážok – 5 umeleckých textov (zastúpené by mali byť všetky literárne druhy), 2 publicistické texty (alebo 1 publicistický a 1 administratívny text) a 1 náučný text, z týchto textov jeden je nesúvislý (napr. tabuľka, výsledky ankety, štatistické podklady, grafy, programy kultúrnych podujatí, športové výsledky, namerané hodnoty v rámci výskumu a pod.). Pri každej ukážke bude 5 úloh s výberom odpovede a 3 úlohy s krátkou odpoveďou. Všetky úlohy budú vychádzať z ukážok, resp. sa na ne budú viazať.

Charakteristika testu externej časti maturitnej skúšky:

Cieľ	Preveriť pomocou kontextualizovaných úloh, ako žiak zvládol rozsah učiva predpísaný cieľovými požiadavkami na vedomosti a zručnosti maturantov z vyučovacích jazykov. Preveriť schopnosť žiaka čítať rôzne typy textov s porozumením a pracovať s textom.
Čas	100 minút.
Počet textov	8 textov rôznej dĺžky.
Charakteristika textov	Autentické, prípadne upravené texty lyrické, epické, dramatické, publicistické, administratívne, náučné, vedecko-populárne na primeranej úrovni náročnosti. Jeden nesúvislý text (napr. tabuľka, výsledky ankety, štatistické podklady, grafy, programy kultúrnych podujatí, športové výsledky, namerané hodnoty v rámci výskumu a pod.). Texty sú obsahovo zamerané na témy vymedzené cieľovými požiadavkami na vedomosti a zručnosti maturantov z vyučovacích jazykov.
Zameranie textov, zdroje	Texty literárne, náučné, publicistické, nesúvislé adresované a písané pre širokú verejnosť, ktoré spadajú do rámca žiakových skúseností – denníky, časopisy, beletria.
Tematické okruhy	Texty obsahujú literárne ukážky, citácie, všeobecné témy, s ktorými sa žiaci môžu stretnúť v každodennom živote, sú v rozsahu vedomostí a skúseností žiakov a sú v súlade s cieľovými požiadavkami na vedomosti a zručnosti maturantov z vyučovacích jazykov.
Testované vedomosti a zručnosti	Porozumenie explicitne i implicitne uvedeným informáciám v texte, celkové porozumenie textu – integrácia a interpretácia myšlienok. Overiť zvládnutie teórie literatúry a literárnej histórie, fonetiky, ortografie, morfológie, lexikológie, syntaxe, štylistiky a dejín jazyka v rozsahu cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z vyučovacích jazykov.
Počet testových položiek	64, z toho 40 úloh s výberom odpovede a 24 úloh s krátkou odpoveďou.
Typy testových úloh	Úlohy s výberom odpovede – ÚVO (výber zo štyroch možností). Úlohy s krátkou odpoveďou – ÚKO.
Kritériá hodnotenia	Každá položka má hodnotu jedného bodu (za správnu odpoveď je pridelený 1 bod, za nesprávnu 0 bodov), spolu sa dá získať 64 bodov. Pri hodnotení odpovedí sa vychádza z <i>Kľúča správnych odpovedí</i> .
Pomôcky	Pri vypracovaní EČ MS z vyučovacích jazykov žiaci nesmú používať zošity, slovníky, učebnice ani inú literatúru.

Charakteristika písomnej formy internej časti maturitnej skúšky:

Cieľ	Preveriť schopnosť žiaka písať samostatne, žánrovo, štylisticky a gramaticky adekvátne, jasne, zrozumiteľne, tvorivo a na primeranej úrovni podľa cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti absolventa strednej školy.
Čas	150 minút.
Počet úloh	Výber 1 spomedzi štyroch tém/žánrov zadaných na základe cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti absolventa strednej školy. Žánre v SJL: úvaha, rozprávanie, umelecký opis, charakteristika osoby, beletrizovaný životopis, výklad, diskusný príspevok, slávnostný prejav. Žánre v MJL: úvaha, rozprávanie, opis, charakteristika osoby, beletrizovaný životopis, výklad, diskusný príspevok, slávnostný prejav. Žánre v UJL: úvaha, rozprávanie, umelecký opis, charakteristika osoby, beletrizovaný životopis, výklad, diskusný príspevok, slávnostný prejav.
Testované zručnosti	Formálne členenie písomného prejavu, dodržanie témy, používanie primeraných gramatických štruktúr, rozsah slovnej zásoby, kompozícia, štylizácia a pravopis.
Testová úloha	Riadené písanie na základe slovného, vizuálneho alebo sluchového podnetu.
Rozsah	1,5 až 3 strany.
Kritériá hodnotenia	Pozri: <i>Pokyny na hodnotenie PFIČ MS a Kritériá na hodnotenie PFIČ MS z vyučovacích jazykov.</i>
Pomôcky	Pri vypracovaní PFIČ MS z vyučovacích jazykov môžu žiaci používať pomocnú literatúru: <ul style="list-style-type: none"> • pre PFIČ MS zo SJL – platné <i>Pravidlá slovenského pravopisu, Synonymický slovník, Krátky slovník slovenského jazyka,</i> • pre PFIČ MS z MJL – <i>A magyar helyesírás szabályai (Akadémiai Kiadó),</i> • pre PFIČ MS z UJL – <i>Slovensko-ukrajinský slovník.</i>